

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
PARTICIPATORY ADMINISTRATION AND ITS IMPACT ON BUILDING RELATIONSHIPS
BETWEEN SCHOOLS AND COMMUNITIES UNDER THE PRIMARY NAKHON PATHOM
EDUCATIONAL SERVICES OFFICE AREA 2

ธัญยธรณ์ ศิริสินอภิรัฐ¹, กฤษฎิ์ กิตติฐานันต์², วิเชียร อินทรสมพันธ์³
Tanyatorn Sirisinapirat¹, Kris Kittitanus², Wichian Intarasompun³
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2. ระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 321 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบขั้นตอน (Stepwise) ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน 2. ระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

Master of Education Program in Educational Administration, Thonburi University

² ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี

Dr. Lecturer in Educational Administration, Thonburi University

³ รศ.ดร. อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Associate Professor, Dr. Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Corresponding author; Email: pannipa.nick@gmail.com

(Received: 25 May 2023; Revised: 23 January 2024; Accepted: 5 June 2024;)

โรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประชาสัมพันธ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.25

คำสำคัญ : 1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research are to study 1. the level of participatory administration 2.the level of relationship-building between schools and communities 3. the level of participatory administration that affects the relationship-building between schools and communities under the Primary Nakhon Pathom Educational Services Office, Area 2. The sample consisted of 321 teachers and educational personnel, using a stratified random sampling method. The research instrument includes questionnaires. Statistics used mean, standard deviation, and Stepwise Multiple Regression Analysis. The research result reviews that,

1. The level of participatory administration under the Nakhon Pathom Primary Educational Services Office, Area 2 , is generally high. When examined in detail, the highest average is in commitment and bonding, followed by collaborative goal-setting and objective alignment. The lowest average is in independence in job responsibilities.

2. The overall level of relationship-building between schools and communities is at a high level. When examined in detail, the highest average is in public relations, followed by receiving help and support from the community. The lowest average is in tasks related to the basic school committee.

3. Participatory administration significantly affects the relationship-building between schools and communities under the Nakhon Pathom Primary Educational Services Office, Area 2 , at the 0.01 level. The multiplicative multiple correlation coefficient is 0.25

Keyword : 1. Participatory Administration 2. Relationship-Building between Schools and Communities 3 . The Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครองต้องอาศัยการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปัจจุบันแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตาม โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตาม ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็น ปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ควร ใช้เป็นแนวทางในการบริหาร เนื่องจากการทำงาน ในชีวิตจริงงานบางงานไม่สามารถที่จะทำ เพียงคน เดียวสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย หลายหน่วยงาน ซึ่งการมีส่วนร่วมใน การทำงานไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ลงมือกระทำงานโดยตรงยัง สามารถเป็นผู้ที่ให้ข้อเสนอแนะหรือ ข้อคิดเห็นให้ทรัพยากรในการดำเนินงานเป็นต้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญในเรื่อง ของคน และงาน ควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องได้รับความ ร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครองและ ประชาชนทั่วไป การทำงานเปิดโอกาสให้เพื่อ ร่วมงานได้ทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกันแสดง ความคิดเห็น ร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีควรใช้หลักในการ บริหารงานแบบมี ส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อความเจริญทางด้าน การศึกษาต่อไป (Tosati et al., 2021; Intarasompun et al., 2022) สอดคล้องกับ (จันทรานี สงวนนาม, 2553) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้มีส่วนร่วม ปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

บ้าน วัด ชุมชน เป็น 3 เสาหลักความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งของโรงเรียนผู้บริหารที่เปรียบ เหมือนแนวหน้าในการประสานทั้งสามฝ่ายเข้าด้วยกันสอดคล้องกับ (ชูชาติ พวงสมจิตร, 2560) ได้กล่าวไว้ว่า บ้าน วัด โรงเรียน หรือที่เรียกว่า “บวร” คือสามเสาหลักคู่สังคมไทยซึ่งเป็นทุนทางสังคม ที่เกื้อกูลประเทศไทยมายาวนาน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผ่านมาก็ยึด หลักการนี้มาโดยตลอด เพราะทั้งบ้านและวัดโดยรวมแล้วก็คือชุมชนที่อยู่เ็นแวดล้อมใกล้ชิดโรงเรียน โดยความจริงที่ยอมรับกันทั่วไปคือ “โรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้” การร่วมมือกัน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย

จากความเป็นมาความสำคัญของปัญหา และงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการ บริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูและ บุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใดและความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนอยู่ในระดับใด การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนไปในทางที่ดีได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

2.2 เพื่อศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน การบริหารการปรับปรุงและการพัฒนาเพื่อเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในชุมชน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,633 คน กลุ่มตัวอย่างมาจากประชากรที่กำหนดจำนวนตามสูตรของ *Taro Yamane* ได้จำนวน 321 คน ทำการสุ่มเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน โดยมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งและวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม แนวคิดสวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996) ประกอบด้วย 1. ด้านการไว้วางใจกัน 2. ด้านความยึดมั่นผูกพัน 3. ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 4. ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ประกอบด้วย 1. ด้านให้บริการแก่ชุมชน 2. ด้านรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน 3. ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ 4. ด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5. ด้านจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ 6. ด้านการประชาสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้วยการหาความเที่ยงตรง ได้ค่า IOC (Index of item Objective Congruence) รายข้อได้ระหว่าง 0.67-1.00 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

5. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการไว้วางใจกัน	4.33	0.30	มาก	3
2. ความยึดมั่นผูกพัน	4.41	0.31	มาก	1
3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	4.34	0.32	มาก	2
4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน	4.32	0.39	มาก	4
รวม	4.35	0.25	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่าความยึดมั่นผูกพัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.31) รองลงมาได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.32) ส่วนความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.39)

ผลการศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
1. ด้านให้บริการแก่ชุมชน	4.36	0.29	มาก	5
2. ด้านรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน	4.44	0.29	มาก	2
3. ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ	4.43	0.35	มาก	3
4. ด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.32	0.37	มาก	6
5. ด้านจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	4.40	0.49	มาก	4
6. ด้านประชาสัมพันธ์	4.68	0.39	มากที่สุด	1
รวม	4.44	0.25	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.25)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.39) รองลงมาได้แก่ ด้านรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.29) ส่วนด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.37)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3)	0.31	0.39	7.25	0.00
2. ด้านการไว้วางใจกัน (X_1)	0.14	0.17	3.13	0.00
3. ด้านค่าคงที่ (Constant)	2.46	-	12.38	0.00

R = 0.50 R² = 0.25 R²adj = 0.24, F = 9.81, df1 = 1, df2 = 318, Sig. < 0.01, SE est. = , 0.21 a = 2.46

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_3) และด้านการไว้วางใจกัน (X_1) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปร การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.20 ($R^2 = 0.25$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 0.21 ($SE_{est} = 0.21$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปร การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้ถึงร้อยละ 24.80 ($R^2_{adj} = 0.24$) ส่วนอีกร้อยละ 75.20 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้าน ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ($\beta = 0.39$) รองลงมา ได้แก่ การไว้วางใจกัน ($\beta = 0.17$)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ส่วนความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

6.2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประชาสัมพันธ์ ส่วนด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

6.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และด้านการไว้วางใจกัน สามารถร่วมกันทำนายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยึดมั่นผูกพันที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรฝ่ายๆภายในสถานศึกษา ร่วมมือช่วยเหลือกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ทำให้เกิดความรักใคร่ ผูกพัน สามัคคีกัน นอกจากนั้นภายในสถานศึกษา ยังเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมตัดสินใจ กำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติงาน การประเมินผล ฯลฯ ทำให้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายความสำเร็จในสถานศึกษา มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาและพร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนา เพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิราภรณ์ เพชรทัต, 2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาญจนบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารแบบ

มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านความผูกพัน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ

7.2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประชาสัมพันธ์เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐมเขต 2 กำหนดขอบข่ายของการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้รับทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การประชาสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารจะต้องนำมาเป็นแนวทาง ได้แก่ การประชุมต่างๆ การประชุมผู้ปกครอง การประชุมเครือข่าย การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำวารสาร จดหมายข่าว รายงานประจำปี รายงานการประชุม คู่มือนักเรียน ด้านการเผยแพร่ข้อมูล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสร้างกลุ่ม Line Facebook Website โดยมีคณะทำงานดูแลข้อมูลต่างๆให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นาวัน แกละสมุทร, 2562) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้การมีส่วนร่วม การสร้างภาคีเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ และการบริการชุมชน ตามลำดับ เช่นเดียวกับ (Intarasompan, I et al., 2021) ที่ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

7.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และด้านการไว้วางใจกัน สามารถร่วมกันทำนุบำรุงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนที่ด้านที่ไม่เข้าสู่สมการพยากรณ์ คือ ด้านความยึดมั่นผูกพัน และด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่าย ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา มีการป้องกันความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น มีวัตถุประสงค์เป็นไปทางเดียวกัน ทำให้ครูและบุคลากรฝ่ายสามารถปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์สถานศึกษาดำเนินไปตามประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายใน

สถานศึกษาร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ ที่สอดคล้องกับการบริหารงาน 4 ฝ่ายได้อย่างสมบูรณ์ โดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาดูแลความก้าวหน้าของผลงานเป็นระยะ ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและดูแลสังเกตประสิทธิภาพของงานและผลที่ได้รับว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมอบอำนาจการตัดสินใจกับครูผู้ปฏิบัติงานตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ดอกบัว เรื่องเดช, 2559) ได้ศึกษาการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายพระยาสังัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือมูลนิธิฯ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 ด้านความยืดหยุ่นผูกพัน มีอิทธิพลในเชิงบวกพัฒนาการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 มาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความรักใคร่ ผูกพัน สามัคคีกันกับบุคลากรฝ่ายต่างๆภายในสถานศึกษา ส่วนด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่ต่ำกว่าทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรตามศักยภาพ ความรู้ความสามารถเพื่อประสิทธิภาพของงาน

8.1.2 ระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากแต่ต่ำกว่าทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมประชุม ดูแลและปฏิบัติ สนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

ควรมีการศึกษาแนวคิดทฤษฎี การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้สมบูรณ์มากขึ้น

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรนำแนวคิด ทฤษฎี การบริหารแบบมีส่วนร่วม มาใช้ในงานวิจัยกับการบริหารงานด้านอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

8.3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสังกัดอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อมาเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

9. บรรณานุกรม

- จิราภรณ์ เพชรทัต. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2554). *ประมวผลผลสาระวิชาชุด ประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่4).นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. Veridian-E-Journal, Silpakorn Universit ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(2), 1342 - 1354.
- ดอกบัว เรืองเดช. (2559). *การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายพระยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2* (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- นาวิณ แกละสมุทร. (2562). *การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่ บ้านบ่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาและดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). *การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1), 299 -313.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี. ประจำปีคณะศึกษาศาสตร์ งานบริการการศึกษา. (2564). *เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ศษ112 พันธกิจความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Intarasompun, W., Muangnual, P., and Puchatree, N. (2022). Active Learning Management and Using E-Portfolio as Authentic Assessment for Teacher Students. *Journal of Yanasangvorn Research Institute Mahamakut Buddhist University*, 13(2), 108–118.
- Swansburg, R. C. (1996). *Management and leadership for nurse managers*. Jones & Bartlett Learning.
- Tosati, S. ., Sitthisopasakul, T., and Intarasompun, W. . (2021). Enhancing Learning Process by Integrating Contemplative Education Coaching System and Research Base Learning (Ccr) to Strengthen Teacher’s Competencies in Educational Measurement Evaluation and Research Program, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. *Journal of Modern Learning Development*, 7(1), 124–137.
- Intarasompan, W. (2021). A quality in education of lower central network school with coaching and mentoring pass online system. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 12(8), 2586-2594.

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องด้วยได้รับคำแนะนำจาก ดร.ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ อยุธยา คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ดร.กฤษณ์ กิตติฐานัส อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะการทำงานนี้ให้สำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบคุณบุคคลและหน่วยงานดังกล่าวไว้ในโอกาสนี้